

Jędrzej Witkowski

# Czym wyróżnia się dobry projekt edukacyjny?

## Czym projekt edukacyjny różni się od innych metod nauczania?

Uczenie metodą projektu różni się od wielu innych metod nauczania tradycyjnie stosowanych w polskiej szkole. Jest to metoda pracy, która wymaga dłuższego zaangażowania. Projekty trwają zwykle od tygodnia (dla dzieci klasach 1-3 szkoły podstawowej) lub kilku tygodni (dla starszych uczniów) aż do kilku miesięcy (lub całego roku szkolnego).

Projekt edukacyjny skupia się na pogłębianiu wiedzy w danym obszarze oraz jej praktycznym stosowaniu, podczas gry metody podawcze koncentrują się na przekazywaniu podstawowej wiedzy. Projekt w końcu zakłada znacznie większą autonomię uczniów, która materializuje się w ich praktycznym działaniu i zdobywaniu przez nich praktycznych kompetencji.

## Rola nauczyciela i rola uczniów

Najważniejszą różnicą pomiędzy metodą projektu edukacyjnego a metodami podawczymi jest inna (można nawet powiedzieć, że odwrotna) rola nauczyciela i uczniów. Nauczyciel jest tutaj przewodnikiem, osobą tworzącą i strukturyzującą sytuację edukacyjną. Ciężar pracy spoczywa na samych uczniach. Nauczyciel pomaga im ją zorganizować i wspiera w pokonywaniu trudności, z którymi grupa samodzielnie sobie nie poradziła. Nauczyciel udziela również konsultacji i pomaga uczniom wyciągać wnioski z tego doświadczenia. To uczniowie jednak wyznaczają cele (w porozumieniu z nauczycielem), planują działania, realizują je, podsumowują i prezentują. Oni organizują współpracę w grupie oraz rozwiązują pojawiające się trudności

## Standardy jakości projektów edukacyjnych

**Dobre projekty edukacyjne charakteryzują się kilkoma istotnymi cechami:**

### **1. Projekt jest dziełem uczennic i uczniów**

To młodzi ludzie powinni być autorami i realizatorami projektu. Rola nauczyciela powinna pozostać wspomagająca, także wtedy, kiedy uczniowie będą popełniali błędy a projekt nie będzie zmierzał do realizacji zamierzonych rezultatów.

### **2. Projekt dotyczy kluczowych celów edukacyjnych i koncepcji danego przedmiotu**

Projekt będzie najbardziej skuteczny wtedy, kiedy tą metodą uczniowie będą zdobywali kompetencje lub wiedzę objętą podstawą programową danego przedmiotu. Projekt nie powinien znajdować się na

marginesie procesu uczenia się, ale w jego sercu bo pozwala na głębszym poziomie zrozumieć kluczowe koncepcje przedmiotowe.

### **3. Projekt ma jasno określone cele edukacyjne pozwalające ocenić jego sukces**

Każdy projekt powinien mieć jasno określone i zrozumiałe dla uczniów cele. Warto aby nauczyciel również postawił przed projektem własne cele powiązane z programem nauczania własnego przedmiotu a na zakończenie projektu potrafił ocenić ich realizację.

### **4. Projekt oparty jest o zainteresowania uczniów, uruchamia ich wewnętrzną motywację do uczenia się i poszukiwania rozwiązań**

Projekt nie uda się bez prawdziwego zaangażowania uczennic i uczniów a to pojawi się tylko wtedy, gdy temat projektu będzie im bliski i gdy uda się uruchomić ich naturalną ciekawość.

### **5. Projekt ma plan, harmonogram i podział zadań, które są na bieżąco wykorzystywane przez uczniów**

Planowanie zadań i dzielenie się odpowiedzialnością to ważne umiejętności, które nabywają uczniowie, żeby to było możliwe elementem pracy młodych ludzi powinno być stworzenie harmonogramu pracy a potem jego częste monitorowanie.

### **6. Projekt sprzyja rozwojowi kompetencji przyszłości: współpracy, zarządzania sobą, liderowania, samodzielności myślenia i rozwiązywania problemów**

Projekt powinien być na tyle złożonym przedsięwzięciem, by w toku pracy nad nim możliwe było nabywanie złożonych kompetencji – organizowania i regulowania współpracy w grupie (współpraca), podtrzymywania motywacji i organizacji pracy (zarządzenie sobą), poszukiwania rozwiązań i ich testowania (rozwiązywanie problemów) itp.

### **7. Projekt pozostawia po sobie konkretne produkty i/lub rezultaty**

Dobre projekty edukacyjne pozostawiają po sobie konkretne produkty, np. plakaty informacyjne, tablice, prezentacje, artefakty, modele czy rekwizyty lub rezultaty takie jak wzrost wiedzy czy świadomości czy rozwiązanie konkretnego problemu.

### **8. Projekt wychodzi poza szkołę, angażuje osoby i instytucje spoza placówki**

Najlepsze projekty są dla uczniów także okazją do wyjścia poza szkołę – poszukiwania wiedzy u ekspertek i ekspertów, kontaktu z mediami i promocji działań, współpracy z instytucjami lokalnymi (organizacjami społecznymi, władzami gmin i miast, domami kultury) oraz firmami prywatnymi. Współpraca z sojusznikami buduje sprawczość uczniów i ich pewność siebie.

### **9. Projekt obejmuje podsumowanie, ewaluację i ocenę**

Dobre projekty to nie tylko działanie, ale także podsumowanie i refleksja na temat procesu uczenia się. Bez nich uczenie przez doświadczenie nie realizuje swoich celów i nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Rolą nauczyciela jest zapewnienie, że projekt zostanie przed uczniów podsumowany i poddany refleksji.

**Więcej:**

A. Mikina, B. Zając, Metoda projektów w gimnazjum, ORE, Warszawa, 2010

J. Strzemieczny, Jak zorganizować i prowadzić gimnazjalne projekty edukacyjne, ORE, Warszawa, 2010

J. Józefowicz, H. Buchner, Metoda projektu. Podręcznik, Warszawa, 2022

Project Based Learning. Handbook, Buck Institute for Education, Novato, 2003